

Το εύθραυστο περιβάλλον των ακτών της Λήμνου **Το τοπίο στη λογοτεχνία**

Κωστής Παλαμάς, «Η Κόρη της Λήμνου», από τη συλλογή *Τραγούδια της Πατρίδος μου*, χ.έ. Αθήνα 1886.

«...Η Μάρω, το αρχοντικό κορμί, της Λήμνου η κόρη,
ξέρεις πως μόλις άψυχο της φέραν το κορμί του,
επήρε την ασπίδα του κι εζώσθη το σπαθί του,
και πνίγοντας μες στην καρδιά τα δάκρυα τα γυναικεία,
τώρα σκορπούν τα μάτια της αντρίκει' αστροπελέκια;
Ξέρεις πως είναι μάγισσα η Μάρω και για κείνη καθείς ζωή και
θάνατο έχει, δίνει
και πως για της Λημνιώτισσας μόνο την τόση χάρη
όλο σε λίγο το νησί σηκώνεται λιοντάρι;

Φορεί ασπίδα και σπαθί και περικεφαλαία
Γαλανομάτα και ψηλή και φοβερή κι ωραία
Θαρρείς πως είν' η Αθηνά σαν εφτά απ' τ' αστέρια
κι ωδήγαε των ομηρικών παλληκαριών τα χέρια

Νεράιδα άλλοι την έλεγαν και άλλοι Παναγία.
Κι όλοι Θεού Ευλογία.

Όλοι στα τείχη τρέχουνε, στρατιώτες καπετάνιοι,
Με μια ορμή, με μια καρδιά, Λημνιώτες, Βενετσάνοι.
Κανείς περίγελο, κανείς ντροπή δεν πρέπει να 'χει,
Ότι γυναίκα οδηγεί τη λεβεντιά στη μάχη.
Ας τρέμει κάθε αγαρηνό σπαθί, κάθε σαρίκι
Γυναίκες ήταν κι οι θεές, παρθένα είν' η Νίκη!

Και μέσα στον αλαλαγμό, στη νύχτα και στη φρίκη
Μια φωνή απ' το νησί σκορπιέται: Νίκη! Νίκη!»

Ευαγγέλος Βετρώνης, «Στο νησί του Ηφαίστου. Διηγήματα», από τη συλλογή *Γνωρίζω τον τόπο μου: Λήμνος*, Σύλλογος Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Λήμνου “Αργύρης Μοσχίδης”, Εκδόσεις Ανακάλυψη, Λήμνος 1999.

«...Κάθε οικογένεια κι ένα δράμα.

Ατσαλένια η ελληνική ψυχή! Προοδευτικοί καλλιεργητές και ακούραστοι εργάτες της γης, ξαναφτιάξαν τη ζωή τους στο φιλόξενο νησί μας. Παλιοί καπνουλάδες στην πατρίδα τους, σ’ αυτούς στηρίχτηκε η καπνοκαλλιέργεια του νησιού. Μα σαν απαγορεύτηκε η καλλιέργεια του καπνού, λόγω της κακής ποιότητας του εθνικού προϊόντος, δεν έμειναν με σταυρωμένα χέρια. Μεταμόρφωσαν το άγονο έδαφος με αμπελώνες, βαμβάκια και δέντρα...

...Σφουγγαράδες οι Κουταλιανοί, πρόσφυγες απ’ την Κούταλη της Προποντίδας, εκστρατεύουν την προηγούμενη μέρα με τους στολίσκους τους και μαζεύουν θαλασσινά για το πανηγύρι.»

Ράλλης Κοψίδης, «Κάστρο Ηλιόκαστρο», από τη συλλογή *Γνωρίζω τον τόπο μου: Λήμνος*, Σύλλογος Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Λήμνου “Αργύρης Μοσχίδης”, Εκδόσεις Ανακάλυψη, Λήμνος 1999.

«...Ήταν χειμώνας του ’41. Τρώγαμε σχεδόν μόνο χόρτα, λαχανίδες, καμιά ντομάτα, πατατόφλουδες που τις μαζεύαμε κατ’ απ’ τα παράθυρα των γερμανών, λίγα σταφύλια (που συχνά τα είχαμε κλεμμένα). Θεέ μου είπες: «ού κλέψεις!» αλλά την πείνα την ξέχασες; Ψωμί δεν είχαμε παρά ελάχιστο. Και στο χειρόμυλο της γειτονιάς αλέθαμε τα «μπασάκια» τα μαζεύαμε απ’ τα θερισμένα χωράφια. Φάγαν ο κόσμος τότε ό,τι μπορεί κανείς να βάλει με το νου του. Πάλι καλά που δεν έφαγε ο ένας τον άλλον.»